

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 4Csp/13/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8222200417
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbara Fedurcová
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2022:8222200417.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

2
4Csp/13/2022

Okresný súd Bardejov sudkyňou JUDr. Barbarou Fedurcovou v spore žalobkyne: A. B., nar.: XX.XX.XXXX, bytom C. XX, právne zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Igor Šafranko, sídlo AK Svidník, ul. Sov. D. XXX/XX, proti žalovanej: BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia, takto

rozhodol:

2
4Csp/13/2022

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni sumu 200 Eur do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo zvyšku súd žalobu zamieta.

Žalobkyňa má voči žalovanej právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

10
4Csp/13/2022

Žalobou doručenou súdu dňa 03.03.2022 sa žalobkyňa domáhala voči žalovanej zaplatenia sumy 8.378,42 Eur titulom primeraného finančného zadostučinenia a náhrady trov konania.

Žalobu odôvodnila tým, že v konaní, vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 7Csp/55/2020, v ktorom sa domáhala zdržania použitia dohody o zrážkach zo mzdy bola úspešná, súd žalobe rozsudkom zo dňa 15.02.2021, sp.zn.: 7Csp/55/2020 vyhovel. Za porušenie spotrebiteľských práv judikovaných

označeným súdnym rozhodnutím si uplatnila satisfakciu v podobe primeraného zadosťučinenia z dôvodu, že svoje práva si musela brániť podaním skoršej žaloby. Dôvodila, že finančné zadosťučinenie má sankčnú a odradzovaciu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má aj funkciu relutárnu, ktorá predstavuje obohatenie spotrebiteľa za to, že podstúpil súdne konanie v ktorom bol napokon úspešný. Poukázal na to, že v týchto prípadoch na rozdiel od iných inštitútov nepripadá do úvahy morálne zadosťučinenie a len finančná satisfakcia môže slúžiť na dovŕšenie nápravy porušeného práva. Mala za to, že vo veciach, v ktorý je predmetom konania finančná čiastka je jediným objektívnym kritériom rozhodujúcim pre určenie výšky finančného zadosťučinenia suma, o ktorú sa dodávateľ na úkor spotrebiteľa obohatil alebo chcel obohatiť. Keďže žalovaná jej poskytla úver vo výške 4.400 Eur a žalobkyňa jej na splatenie úveru uhradila sumu 461,40 Eura, žalovaná mala nárok len na 3.938,60 Eur. Listom z 15.6.2020 však jej zamestnávateľa požiadala o vykonávanie zrážok zo mzdy vo výške 12.317,02 Eur. Mala tak za to, že jej nárok na finančné zadosťučinenie je dôvodný vo výške 8.378,42 Eur, pretože o túto sumu sa chcela žalovaná obohatiť.

Žalovaná sa k žalobe vyjadrila dňa 20.04.2022 Predmetný návrh označila za nedôvodný, nakoľko samotné právo na primerané finančné zadosťučinenie žalobkyne voči žalovanej vôbec nevzniklo, v čoho dôsledku žalobkyňa ani nemôže uplatnený nárok dostatočne preukázať. Podľa právneho názoru žalovanej, žalobkyňa nespĺnila zákonný predpoklad pre uplatnenie nároku na primerané finančné zadosťučinenie, a to úspešné uplatnenie práva alebo povinnosti voči porušiteľovi. Žalovaná zastáva názor, že v danom prípade nie je ona porušiteľom, nakoľko dohodu o zrážkach zo mzdy koncipoval a uzatvoril právny predchodca žalovanej a nie samotný žalovaná. Žalovaná nemohla nijakým spôsobom ovplyvniť jej obsah, podmienky, ustanovenia. Z uvedených dôvodov nemožno žalovanú pokladať za porušiteľa. Na základe vyššie uvedených skutočností považovala nárok žalobkyne na uplatnené finančné zadosťučinenie za nedôvodný. Práve ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa v poslednej vete § 3 ods. 5 zákona uvádza úpravu, z ktorej vyplýva, že ak sa spotrebiteľ úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej, či už týmto zákonom alebo osobitným predpisom, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom alebo iným predpisom zodpovedá. V tomto kontexte dal do pozornosti na jednej strane, že v predošlom konaní nebolo rozhodnuté o porušení práva či povinnosti žalobkyne a na strane druhej, absentuje zodpovedný subjekt ako porušiteľ práv žalobkyne. Žalovaná ďalej namieta i požadovanú výšku primeraného finančného zadosťučinenia, ktorého sa žalobkyňa domáha. V danom prípade konanie žalobkyne hodnotila ako zjavné zneužívanie jej práv, nakoľko je potrebné, aby sa v každom jednom prípade skúmali všetky aspekty posudzovanej právnej veci a rovnako sa musí prihliadať na „rozsah“ zásahu do práv spotrebiteľa. Nemožno priznávať práva spotrebiteľom len titulom, že sú spotrebiteľia, nakoľko takéto bez limitové nazeranie spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán sporu, ktorá okolnosť nie je žiadúca. Navyše žalobkyňou uplatňovaná suma primeraného finančného zadosťučinenia nie je

dostatočným spôsobom špecifikovaná a relevantne odôvodnená a preukázaná. Argumentácia žalobkyne o údajnom možnom bezdôvodnom obohatení žalovaného je nielen absurdná, irelevantná, ale táto predstavuje účelovú, nepodloženú a subjektívnu argumentáciu žalobkyne, ktorá nemá žiaden právny titul a podklad. Žalovaná uvedené konanie žalobkyne pokladá za účelové a nepodložené vyjadrenie hraničiace so zásahom do dobrej povesti spoločnosti. Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia je potrebné limitovať a zohľadniť, aký dopad a právne následky malo predchádzajúce konanie na spotrebiteľa, ako i všetky relevantné skutočnosti. Žalobkyňou požadovaná výška vôbec nereflektuje s právnym inštitútom primeraného finančného zadosťučinenia a podľa názoru žalovaného ide o zneužívanie práva. Primerané finančné zadosťučinenie vo výške 8 378,42 Eur rozhodne nespĺňa kritérium a rozsah primeranosti, ale je zjavným zneužitím práva žalobcu a zásahom do práv žalovaného. V neposlednom rade je nevyhnutné poukázať aj na tú skutočnosť, že práva žalobkyne boli v predchádzajúcom konaní, od ktorého konania si v predmetnom konaní žalobkyňa uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie „zhojene“ a napravené tým, že žalovanej bola uložená povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy, ktorú povinnosť si žalovaná splnila a navyše žalobkyňa bola uskutočnená len jedna jediná zrážka, preto nemožno hovoriť o zásahu do práv, či majetkovej sféry žalobkyne, alebo o nejakej majetkovej hrozbe. Zároveň žalovaná dodala, že priznanie tak vysokého primeraného finančného zadosťučinenia by predstavovala zásah do práv žalovanej, čo by bolo v rozpore so zákonom. Žalovaná v tomto kontexte poukázala na rozsudok NS ČR zo dňa 29.6.2010 sp. zn. 23Cdo/1201/2009 a článok v komentári Občiansky zákonník, v ktorom sa uvádza: „Je potrebné

zdôrazniť, že aj ochrana spotrebiteľa má svoje medze a v žiadnom prípade ju nemožno pojať ako obranu pred ľahkomyselnosťou a nezodpovednosťou.“ Ďalej žalovaná poukázala aj na stanoviská sudcov k právnej úprave ochrany spotrebiteľa a to stanovisko bývalého sudcu ÚS SR JUDr. Rudolfa Tkáčika vyjadreného v uznesení sp. zn. III. ÚS 572/2017 zo dňa 20.9.2017, v ktorom je vyjadrený odborný názor k neustále meniacej sa právnej úprave a to v prospech spotrebiteľov a neprimeranosti ochrany spotrebiteľov a to nasledovne: „Tento spôsob a miera ochrany spotrebiteľov, či už v právnej úprave alebo pri rozhodovaní súdov (ochrana tzv. „až za hrob“), ako sme v súčasnosti svedkami, môže (aj pri rešpektovaní potrebnosti plnenia si úloh štátu v tomto smere) v dlhodobejšom časovom horizonte priniesť až zhubné následky pre zdravý vývoj spoločnosti. Súčasný model (okrem rizika porušovania ústavy a ústavných princípov) totiž v praxi často vedie k tomu, že občania (spotrebiteľia) nebudú povinní ani zaviazaní splácať svoje peňažné dlhy vrátane istiny, ku ktorým sa dobrovoľne zaviazali, čo (na základe uplatnenia štátnej moci) v konečnom dôsledku zbavuje paušálne nie zanedbateľný počet ľudí zodpovednosti za svoje rozhodnutia a činy (parafráza známeho pravidla „dlhy sa nemusia platiť“).“ Je nevyhnutné uviesť aj to, že ochrana spotrebiteľa je síce dôležitým faktorom v spoločnosti, avšak nemožno mu poskytovať takú ochranu, ktorá by viedla k jeho jednostrannému zvýhodňovaniu, spotrebiteľ by bol v takýchto prípadoch zbavený akejkolvek zodpovednosti pred uzatvorením zmluvnej povinnosti dôkladne navzájom zvážiť výhody a nevýhody a podľa toho rozumne konať. Neexistuje ani vecne odôvodniteľný dôvod oslobodiť spotrebiteľa od povinností, ktoré mu ukladá zmluva s rovnocenným partnerom, ak sa k splneniu tejto povinnosti zaviazal dobrovoľne a s vedomím ich rozsahu. a navrhla žalobu zamietnuť. Uviedla, že žalobca nijakým relevantným spôsobom neodôvodnil vznesený nárok na finančné zadosťučinenie. Mala za to, že žalobkyni žiadne finančné zadosťučinenie neprislúcha. Žiadna ujma, ktorá by odôvodňovala priznanie finančného zadosťučinenia, žalobkyni nevznikla. Vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci, považuje žalovaná priznanie náhrady finančného zadosťučinenia za neprimerané. Navrhla, aby súd pri rozhodovaní vzal do úvahy aj konanie žalobkyne, ktorá sa domáha vydania primeraného zadosťučinenia napriek tomu, že sama viacnásobne porušila ustanovenia úverovej zmluvy. Žalobkyňa sama konala pri uzatváraní zmluvy ľahostajne, keď svojim podpisom vyhlásila, že súhlasí s obsahom zmluvy, bola oboznámená so všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, nemala k nim žiadne výhrady a zaviazala sa ich dodržiavať. Ďalej tiež prehlásila, že si zmluvu prečítala, uzatvorila ju vážne, zrozumiteľne, nie v tiesni ani za nápadne nevýhodných podmienok. Zákon bližšie nekonkretizuje, podľa akých kritérií sa má posudzovať, či je priznanie finančného zadosťučinenia primerané. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia však nemá a nesmie slúžiť ako prostriedok ospravedlňujúci ľahostajnosť spotrebiteľa, ktorý vstupuje do právneho vzťahu s dodávateľom bez toho, aby sa sám zaujímal o svoje povinnosti, plynúce mu z existujúceho záväzkového vzťahu. Takisto nesmie slúžiť na duplicitné uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia. Nesleduje reparačnú funkciu tak, ako je to v prípade náhrady škody. V prípade, ak bola spotrebiteľovi skutočne spôsobená ujma, dostáva sa do popredia kompenzačná funkcia. V predmetnej veci bolo žalobcovi priznané právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, teda nie je čo kompenzovať.

Žalobkyňa sa na výzvu súdu k vyjadreniu žalovanej, vyjadrila podaním doručeným dňa 16.05.2022. Uviedla, že absolútne nenáležité konštatovanie a takéto osobné útoky žalovanej predstavujú popieranie jej práva na prístup k súdu a vyjadrujú celkový vzťah žalovanej k rešpektovaniu ústavou garantovaného práva na súdnu a inú právnu ochranu, ako aj princípu ochrany spotrebiteľa. Argumentácia žalovanej je sama o sebe dôkazom, že podaná žaloba, jej zmysel, účel a cieľ je opodstatnená, pretože postoj žalovanej je napriek skúsenosti a vedomosti o neúspešnosti svojich tvrdení z iných konaní nemenný, a teda práve PFZ je inštitútom, ktoré má takýmto praktikám dodávateľa brániť. Žalovaná vo vyjadrení vlastne namieta svoju pasívnu vecnú legitímáciu, pretože dohodu o zrážkach zo mzdy nekoncipovala. Podľa ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa: „Proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. ... Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.“ Skutočnosť, že dohodu o zrážkach zo mzdy žalovaná nekoncipovala vzhľadom na merito sporu neliberuje a nezavazuje žalovanej zodpovednosti za porušenie svojich zákonných povinností. Domáhať sa práva na primerané finančné zadosťučinenie má spotrebiteľ voči porušiteľovi (dané základným konaním) a od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti zodpovedá. Tvrdenia žalovanej rovnako ako v základnom konaní považuje za alibistické s cieľom vyhnúť sa akýmkoľvek spôsobom zodpovednosti za porušenie spotrebiteľských práv a povinností. Žalovaná fakticky vykonávala práva veriteľa z úveru a domáhala sa zaplatenia pohľadávky. Je teda subjektom, ktorý bol oprávnený prijímať

plnenia z úveru. Ak žalovaná na jednej strane je subjektom, ktorý si uplatňoval plnenie voči mne ako dlžníkovi, tak na druhej strane ostáva jej vecná legitímácia zachovaná aj v prípade, ak žaloba týkajúca sa spotrebiteľskej zmluvy smeruje voči nej ako žalovanej. Je zrejmé, že žalovaná po materiálnej a formálnej stránke je subjektom, ktorý hmotnoprávne disponoval s pohľadávkou zo Zmluvy o úvere dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX E. XX.XX.XXXX. Žalovaná ako subjekt podnikajúci v oblasti spotrebiteľského práva nepostupovala s odbornou starostlivosťou, pohľadávku od právneho predchodcu prevzal spolu so všetkými právami a povinnosťami a požadovala jej zaplatenie skrz výkon zrážok zo mzdy. Postúpením pohľadávky žalovaná ako postupník vstúpila do práv a povinností zo zmluvného vzťahu a prevzal teda aj zodpovednosť za porušenie práv a povinností z tohto zmluvného vzťahu. Je nepochybné, že za daných okolností žalovaná je pasívne legitimovanou stranou sporu. Právoplatný rozsudok súdu prvej inštancie je prílohou žaloby, pričom jasne deklaruje, že v právnom vzťahu založenom Zmluvou o úvere dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX E. XX.XX.XXXX došlo k porušeniu noriem spotrebiteľského práva. Podľa ust. § 3 ods. 5 in fine zákona o ochrane spotrebiteľa: „Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.“ V zmysle vyššie citovaného výroku rozhodnutia je evidentné, že na súde úspešne uplatnila porušenie svojho práva, ako aj povinnosti žalovanej ustanovenej týmto zákonom resp. osobitnými predpismi, čím naplnila hypotézu právnej normy uvedenej v § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Poukázala na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 31.10.2017 sp. zn. 22Co/33/2017: „Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody (punitive damages v práve USA a exemplary damages v práve Veľkej Británie) je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť žalovaného alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu (porov. najmä používanie adjektíva "odradzujúci"). A tak práve inštitút relatívnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. V zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie „účinné, primerané a odradzujúce“. Žalobkyňa si voči žalovanej úspešne uplatnila porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, a to osobitným konaním na Okresnom súde Prešov, ktorý rozsudkom zo dňa 04.02.2015 č. k. 11C/169/2014-29 určil, že Dohoda o zrážkach zo mzdy dlžníka, uzavretá medzi stranami dňa 03.05.2013 je neplatná, a to aj v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.05.2016 č. k. 8Co/107/2015-72, ktorým bol vyššie uvedený rozsudok potvrdený. Z toho dôvodu má žalobkyňa podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. právo na primerané finančné zadosťučinenie od žalovaného.“

V zmysle citovaného ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa je však pre vznik nároku na primerané finančné zadosťučinenie postačujúca už samotná hrozba ujmy (spôsobilosť privodiť ujmu). V danom prípade išlo už o reálny vznik ujmy, keďže žalovaný sa pokúsil na môj úkor bezdôvodne obohatiť na základe absolútne neplatného právneho úkonu. Vzhľadom na charakter a stupeň porušenia práv a povinností daných spotrebiteľskými právnymi normami považujem uplatnenú výšku primeraného finančného zadosťučinenia za adekvátnu. Mnou uplatnená výška zodpovedá svojmu účelu, pretože je potrebné toto finančné zadosťučinenie nevnímať ako kompenzáciu, ale ako poskytnutú satisfakciu. Rovnako je potrebné podotknúť, že prípadné sankcie vyplývajúce z opatrení dohľadných orgánov by boli neporovnateľne prísnejšie. Uvedené finančné zadosťučinenie má tiež odradiť žalovanú ale aj iných dodávateľov, od porušovania práv spotrebiteľov. Záleží len na žalovanej, aby sa nedopúšťala recidívy v neprípustnom kontrahovaní v rozpore so záujmami spotrebiteľov. Primeranosť sumy 8 378,42 Eur je vzhľadom najmä na postoj žalovanej a intenzitu porušenia spotrebiteľských noriem evidentne daná. Žalovaná nechce niesť akúkoľvek zodpovednosť za porušenie svojich zákonných povinností. Neschopnosť spotrebiteľov nemôže byť legálnym zdrojom ziskov obchodníkov, poškodzujúc v konečnom dôsledku celú spoločnosť. To sa týka aj konania, ktoré sa vonkajšiemu pozorovateľovi javí byť ako ľahkomyselnosť a nezodpovednosť, zo strany spotrebiteľa. V skutočnosti je to prejav slabosti spotrebiteľa, ktorý je vo väčšine prípadov do konania, javiacim sa ako ľahkomyselné a

nezodpovedné, vmanévrovaný agresívnymi reklamnými kampaňami obchodníkov, z ktorých sa zdá, že ak si spotrebiteľ produkt obchodníka kúpi, resp. dá si poskytnúť, ešte na tom zarobí. Štát nemôže dovoliť, aby táto „nezodpovednosť a ľahkomyselnosť“ spotrebiteľov, ktorá je len prejavom ich slabosti, bola zdrojom neúmerných príjmov nič neprodukujúcich obchodníkov, keď jediným efektom ich činnosti je ochudobňovanie obyvateľov SR a transfer obrovských súm finančných prostriedkov do zahraničia, namiesto toho, aby sa dostali do finančného „krvného“ obehu v SR, napr. cez maloobchodnú sieť, čo by v konečnom dôsledku podporilo výrobu, obchod, zamestnanosť a životnú úroveň všetkých vrstiev obyvateľstva. K posudzovaniu výšky PFZ poukázala na zásadné uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 3Co/53/2016, zo dňa 04.10.2016, z ktorého poukazujem na odôvodnenie 16.: „Podľa názoru odvolacieho súdu odradzujúco môže pôsobiť len hrozba straty prevyšujúca nad 50 % sumy, o ktorú chcel veriteľ spotrebiteľa protiprávne pripraviť, aby veriteľ niesol riziko straty, keďže sa chcel bezdôvodne na úkor spotrebiteľa obohatiť.“ Jediným objektívnym kritériom pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je výška škodlivého následku, ktorú dodávateľ spotrebiteľovi spôsobil, alebo mienil spôsobiť, porušením spotrebiteľského práva. Poukázala pritom na trend v rozhodovacej praxi, keď prevažujú rozhodnutia, v ktorých súdy priznali primerané finančné zadosťučinenie vo výške v akej bola, v súvislosti s obohatením sa dodávateľa, alebo v súvislosti so snahou dodávateľa bezdôvodne sa na úkor spotrebiteľov obohatiť, uplatnená. Osobitne dávam do pozornosti rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 21Co/31/2018, zo dňa 16.10.2018, týkajúci sa obdobnej veci, v ktorej bolo priznané primerané finančné zadosťučinenie v takej výške, v akej sa mienil žalovaný na úkor spotrebiteľa obohatiť (1 022,52 Eur), z ktorého vyberá: „Pri posudzovaní primeranosti odvolací súd zohľadnil predovšetkým výšku bezdôvodného obohatenia, ktoré sa snažil získať žalovaný, pričom rozhodovacia prax súdov Slovenskej republiky, konanie, obdobné konaniu žalovaného, vyhodnotila ako úmyselné, s cieľom získať majetkový prospech na úkor spotrebiteľa. Takto priznané finančné zadosťučinenie je zároveň vyrovnaním ujmy žalobkyne a satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovaného trpieť, rovnako tak sankciou, postihujúcou žalovaného, ktorý protiprávne konal.“ Poukázala, že ujma, ktorá konaním žalovanej vznikla nebola len v akademickvej rovine, ale preukázateľne došlo k zásahu aj do jej majetkovej sféry. Zároveň uplatňovaním legitímneho nároku v súdnom konaní bol narušený nielen jej bežný život. Výkonom nezákonných zrážok zo mzdy reálne vyvolalo stresové situácie a psychické napätie.

V reakcii na vyjadrenie žalobkyne, žalovaná v podaní súdu doručenom dňa 02.08.2022 uviedla, žalovaná v tomto kontexte zotrváva na uvedenom tvrdení, a nesúhlasí s názorom žalobkyne, že sa jedná o popieranie výkonu práv, nakoľko v danom prípade je potrebné podotknúť, že výkon práv nemôže bezdôvodne a neoprávnene zasahovať do práv inej tretej osoby, nakoľko v takom prípade by sa poprel význam priznaných hmotnoprávných práv fyzických osôb. Žalovaná zotrvala na skutočnostiach ohľadom nedodržania a nesplnenia hmotnoprávných podmienok na podanie žaloby o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Žalovaná nesúhlasila s vyjadrením žalobkyne ohľadom priznania a rozsahu priznania primeraného finančného zadosťučinenia. Žalovaná nesúhlasila s priznaním primeraného finančného zadosťučinenia a už vôbec nie v takej výške ako požaduje žalobkyňa. Žalovaná v tomto kontexte poukázala, že už z konštrukcie pojmu primerané znamená, že finančné zadosťučinenie má predstavovať len primeranú satisfakciu a nie satisfakciu v rozsahu neprimeranom zásahu a rozsahu neprimeranom skutkovým okolnostiam. Žalobkyňou požadovaná výška vôbec nereflektuje s právnym inštitútom primeraného finančného zadosťučinenia a podľa názoru žalovanej ide o zneužívanie práva. Primerané finančné zadosťučinenie vo výške 8 378,42 Eur rozhodne nespĺňa kritérium a rozsah primeranosti, ale je zjavným zneužitím práva žalobkyne a zásahom do práv žalovanej. V neposlednom poukázal aj na tú skutočnosť, že práva žalobkyne boli v predchádzajúcom konaní, od ktorého konania si v predmetnom konaní žalobkyňa uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie „zhojene“ a napravené tým, že žalovaná sa zdržala použitia dohody o zrážkach zo mzdy. Z uvedeného dôvodu nemožno od žalovanej požadovať primerané finančné zadosťučinenie v takej vysokej výške, nakoľko potom sa primerané finančné zadosťučinenie prieči podstate a účelu tohto právneho inštitútu a je v rozpore so skutkovými okolnosťami, ktoré majú markantný vplyv na posúdenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia. Zároveň žalovaná dodala, že priznanie tak vysokého primeraného finančného zadosťučinenia by predstavovala zásah do práv žalovanej a bolo v rozpore so zákonom. Žalobkyňa síce poukázala a odkázala na viacero súdnych rozhodnutí, avšak tieto nie sú právne záväzné a zároveň v každom jednom prípade je nevyhnutné zhodnotiť individuality každého jedného sporu, nakoľko rozdielne skutkové okolnosti, ako i predmet predchádzajúceho súdneho konania má markantný vplyv na rozhodnutie o priznaní/nepriznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Súd vo veci nariadil pojednávanie na 07.10.2022, na ktoré riadne a včas predvolal právneho zástupcu žalobkyne a žalovanú.

Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením rozsudku sp. zn. 7Csp/55/2020-79 z 15.02.2021, výzvou žalovanej z 15.6.2020, ktorou bola zamestnávateľovi žalobkyne predložená dohoda o zrážkach zo mzdy žalobkyne a potvrdenie zamestnávateľa žalobkyne z 02.07.2020. Na základe vykonaného dokazovania bol vo veci zistený nasledovný skutkový a právny stav.

Rozsudkom Okresného súdu v Bardejove č. k. 7Csp/55/2020 z 15.02.2021, právoplatným 30.03.2021 bola žalovanej uložená povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy uvedenej v zmluve o úvere dostupná pôžička, číslo: 0203167012 z 10.08.2012, uzavretej medzi žalobkyňou a Poštovou bankou, a.s., Dvořákovo nábřeží 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, na výkon zrážok zo mzdy. V odôvodnení tohto rozsudku tunajší súd zastal názor, že zmluva o úvere, dostupná pôžička z 10.08.2012 neobsahovala náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. f) a j) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, v dôsledku čoho bol daný úver v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) a b) bezúročný a bez poplatkov. Súčasne vyvodil, že dohoda o zrážkach zo mzdy obsiahnutá v tejto zmluve o úvere je neplatná s poukazom na § 37 ods. 1 a § 53 ods. 5 Obchodného zákonníka a s ohľadom na záver o bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru aj záver, že žalovaná si na základe označenej dohody o zrážkach zo mzdy uplatnila výkon zrážok v sume vyššej než bola oprávnená, čo znamená, že bez súdnej kontroly žalovaná mohla dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky aj vo výške, na ktorý nemá právny nárok.

Z výzvy žalovanej z 15.6.2020, ktorou bola zamestnávateľovi žalobkyne predložená dohoda o zrážkach zo mzdy žalobkyne súd zistil, že v nej žalovaná oznámila postúpenie pohľadávky Poštovej banky, a.s., Dvořákovo nábřeží 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890 voči žalobkyňi zo Zmluvy o úvere č. 0203167012 na svoju osobu, vrátane práva požadovať zrážky zo mzdy žalobkyne, ktoré vyplývajú z dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej v zmysle § 551 a nasl. Občianskeho zákonníka. Zamestnávateľa žalobkyne, spoločnosť MAKOS, a.s., Mičkova 31, 085 01 Bardejov, súčasne vyzval na vykonávanie zrážok zo mzdy žalobkyne v prospech žalovanej a to vo výške prípustnej podľa právnych predpisov, najviac však vo výške splátky dohodnutej v pôvodnej úverovej zmluve až do úplného uspokojenia pohľadávky veriteľa vrátane jej príslušenstva. Žalovaná súčasne vo výzve oznámila, že voči žalobkyňi eviduje pohľadávku vo výške 12.317,02 Eur.

Z potvrdenia spoločnosti MAKOS, a.s., Mičkova 31, 085 01 Bardejov z 2.7.2020 súd zistil, že žalobkyňi bola v mesiaci jún 2020 v prospech žalovanej vykonaná zrážka zo mzdy v sume 248,92 Eur.

Podľa § 1 ods. 1, 2 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len „združenie“) a označovanie výrobkov cenami. Tento zákon sa vzťahuje na predaj výrobkov a poskytovanie služieb, ak k plneniu dochádza na území Slovenskej republiky alebo ak plnenie súvisí s podnikaním na území Slovenskej republiky.

Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa

uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

Z ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. vyplýva, že spotrebiteľovi prináleží právo požadovať primerané finančné zadosťučinenie len vtedy, ak úspešne uplatní svoje právo na súde, v konaní o ktorom preukáže, že dodávateľ skutočne porušil niektorú z povinností, ktoré mu ukladá zákon alebo osobitný predpis. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie teda nemôže dôjsť kedykoľvek. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Z hypotézy právnej normy v časti, na základe ktorej možno priznať spotrebiteľovi právo na finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom (zákonom č. 250/2007 Z. z.) a osobitnými predpismi zodpovedá, jednoznačne vyplýva podmienka úspešného uplatnenia porušenia práva, alebo povinnosti ustanoveného zákonom č. 250/2007 Z. z., alebo osobitnými predpismi spotrebiteľom. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby bola spotrebiteľovi privodená nejaká konkrétna majetková ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na finančné zadosťučinenie, tento je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi na súde, čo v danom prípade splnené bolo. Finančné zadosťučinenie spočíva podľa názoru súdu v satisfakcii za stav, ktorý žalobkyňa musela trpieť a skladá sa z náhrady morálnej ujmy a výdavkov spojených s reparáciou navodeného stavu. Za nemajetkovú ujmu pre spotrebiteľa je možné považovať každé obmedzenie spotrebiteľovho komfortu, všetko čo mu berie čas a pokoj. Základom pre stanovenie výšky finančného zadosťučinenia je primeranosť a súd ho určuje na základe vlastnej úvahy. Pre priznanie finančného zadosťučinenia spotrebiteľovi a určenie jej výšky nie je podľa názoru súdu (na rozdiel od názoru žalobkyne) podstatná jeho sankčná a represívna funkcia, ktorá koniec-koncov vyplýva zo samotnej jeho povahy, keď dodávateľa, ktorý sa dopustil nezákonného a neprijateľného konania v jeho majetkovej sfére každopádne postihuje. Je potrebné si uvedomiť, že uplatňovanie sankčných proti zákonom zakázanému správaniu dodávateľov na voľnom trhu je prioritne zverené odvetviami verejného práva predovšetkým orgánom kontroly, dozoru a dohľadu nad voľným trhom, resp. nad finančným trhom, napríklad Slovenskej obchodnej inšpekcie, Národnej banke Slovenska, Ministerstvu financií Slovenskej republiky, ktoré disponujú širokým rozsahom oprávnení ukladať za nezákonné konanie sankcie (pozri napr. zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa). Na tomto mieste je vhodné poukázať aj na limity ochrany spotrebiteľov, ktorá nesmie pri aplikácii práva proti nekalej súťaži, alebo neférovým praktikám dodávateľa, dominovať nad ochranou súťažiteľa. Aj keď je spotrebiteľ slabšou stranou v spore a zákonodarca mu poskytuje zvýšenú ochranu, nič sa nemení na tom, že ako žalobca, ktorý je dokonca zastúpený právnym zástupcom, má povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť (obdobne rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 23Co/83/2017 zo 16.4.2018).

Z okolností zistených a konštatovaných v konaní vedenom pod sp. zn. 7Csp/55/2020 je nepochybné, že žalobkyňou bolo vo vyššie označenom súdnom konaní relevantným spôsobom preukázané, že na základe neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy, ktorú zamestnávateľovi žalobkyne predložila žalovaná (výzvou z 15.6.2020) bola zo mzdy žalobkyne vykonaná v rozpore s objektívnym právom zrážka zo mzdy a poukázaná na účet žalovanej. Na základe toho, po vyhodnotení relevantných právnych súvislostí prípadu bola rozsudkom sp. zn. 7Csp/55/2020-79 z 15.02.2021 uložená žalovanej povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy uvedenej v zmluve o úvere, dostupná pôžička, číslo: XXXXXXXXXXXX z 10.08.2012, uzavretej medzi žalobkyňou a Poštovou bankou, a.s., Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, na výkon zrážok zo mzdy. Je tak nepochybné, že žalovaná pri uplatňovaní práva na zrážky zo mzdy vyplývajúceho z neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy konala v rozpore s právom žalobkyne ako spotrebiteľky, čím došlo k porušeniu jej práva ustanoveného osobitnými predpismi. Z obsahu oboznámeného právoplatného rozsudku tunajšieho súdu vyplýva, že toto namietané porušenie bolo spôsobilé privodiť jej ujmu a k tejto ujme aj došlo tým, že zamestnávateľ žalobkyne vykonal zrážky z jej mzdy a túto čiastku aj žalovanej vyplatil. Žalobkyňa tak

v označenom konaní úspešne uplatnila porušenie svojho práva ako spotrebiteľky a preto má právo na primerané finančné zadosťučinenie od žalovanej, ktorá nesie za porušenie jej práva zodpovednosť. Podľa názoru súdu tak v tomto konaní (o priznanie finančného zadosťučinenia) bola vecná pasívna legitímácia žalovanej dostatočne preukázaná.

Pokiaľ ide o určenie konkrétnej výšky finančného zadosťučinenia bolo podľa názoru konajúceho súdu v danom prípade potrebné zohľadniť skutočnosť, že žalovaná sa síce domáhala u zamestnávateľa žalobkyne zrážok zo mzdy až v rozsahu sumy 12.317,02 Eur, no v skutočnosti došlo vzhľadom na včasné použitie adekvátnych právnych prostriedkov žalobkyne len k vykonaniu jednej zrážky zo mzdy a ďalšie vykonávanie zrážok zo mzdy bolo zastavené doručením uznesenia Okresného súdu Bardejov č. k. 7Csp/55/2020-25 z 24.7.2020, ktorým bola neodkladným opatrením uložená žalovanej povinnosť zdržať sa použitia zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy uvedenej v zmluve o úvere, dostupná pôžička, číslo: XXXXXXXXXX z XX.XX.XXXX, uzavretej medzi žalobkyňou a Poštovou bankou, a.s., Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, na výkon zrážok zo mzdy a zamestnávateľovi žalobkyne uložená povinnosť zdržať sa vykonávania takýchto zrážok zo mzdy žalobkyne. Žalobkyňa pritom nepopierala, že na splatenie úveru zo zmluvy o úvere F. XXXXXXXXXX E. XX.XX.XXXX v sume 4.400 Eur zaplatila spolu len sumu 461,40 Eur, teda stále voči nej existuje pohľadávka na splatenie istiny tohto úveru. V danej situácii, keď žalobkyňa sama v žalobe priznala, že istina z poskytnutého úveru dosiaľ vrátená veriteľovi nebola, by nebolo podľa názoru súdu adekvátne a primerané priznať žalobkyni finančné zadosťučinenie v ňou požadovanej sume. Táto by nepochybne znamenala neodôvodnené obohatenie žalobkyne (na úkor žalovanej), ktorá nedodržala svoju základnú zmluvnú povinnosť riadne splácať poskytnutý úver, na ktorej sa so žalovaným dobrovoľne dohodla. Súd uznáva, že žalobkyni patrí finančné zadosťučinenie, ktorého výšku súd ustálil na základe objektívnych kritérií, t.j. trvania porušovania práva spotrebiteľa žalovanou, rozsah dopadu tohto porušenia, následky na žalobkyňu a ostatné okolnosti veci, a to na sumu 200 Eur. Nemožno pritom s potrebnou istotou zaujať názor, že žalovaná by skutočne prostredníctvom dohody o zrážkach zo mzdy predloženej zamestnávateľovi žalobkyne vymohla vo výzve vyčíslenú pohľadávku v sume 12.317,02 Eur, keďže aj súdu bolo z jeho predchádzajúcej činnosti známe, že žalobkyňa inštitúty určené na ochranu spotrebiteľa už v minulosti opakovane pred tunajším súdom účinne využila (napr. vo veciach vedených tunajším súdom pod sp. zn. 4Csp/214/2017, 4Csp/210/2017, 3Csp/54/2018, 5Csp/116/2018, 7Csp/6/2022 a ďalšie). Pri určení týmto rozsudkom priznanej výšky finančného zadosťučinenia súd vo všeobecnosti prihliadal aj na možné útrapy vzniknuté žalobkyni ako spotrebiteľke tým, že bola nútená domáhať sa svojho práva voči žalovanej súdnou cestou. Pri určovaní výšky finančného zadosťučinenia však bolo potrebné zobrať na zreteľ aj dopad rozhodnutia súdu na žalovanú, ktorú okrem týmto rozsudkom priznanej povinnosti zaplatiť finančné zadosťučinenie zaťažuje aj strata úrokov a poplatkov z postúpenej úverovej pohľadávky a povinnosť náhrady trov konania a súdnych poplatkov v tomto konaní, ako aj v konaní vedenom tunajším súdom pod sp. zn. 7Csp/55/2020. Vychádzajúc z uvedeného má tak súd za to, že týmto rozsudkom priznané finančné zadosťučinenie je pre žalobkyňu dostatočnou satisfakciou a v okolnostiach veci zodpovedá kritériu primeranosti, povahe a rozsahu porušenia práv žalobkyne, ako aj účelu finančného zadosťučinenia, ktoré má len sekundárne sankcionovať porušovateľa a odrádza ho od ďalšieho obdobného konania znamenajúceho porušenie spotrebiteľských práv žalobkyne, či iných spotrebiteľov. Žiada sa tiež pripomenúť, že žalobkyňa v podanej žalobe v podstate neprodukovala a ani nepreukazovala žiadne tvrdenia o konkrétnych dôsledkoch, ktoré malo protiprávne konanie žalovanej na jej postavenie, na jej psychický či fyzický stav vyvolaný predchádzajúcim súdnym konaním a ani ako inak ju takéto súdne konanie poškodilo (obdobne napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17CoCsp/25/2020 z 18.8.2020) okrem tých, ktoré by neboli už v tomto konaní súdom zhodnotené, a pre ktoré by bolo odôvodnené priznať jej finančné zadosťučinenie nad týmto rozhodnutím priznaný rozsah. Je nutné podotknúť, že finančné zadosťučinenie je nárok, ktorý je priznávaný spotrebiteľovi nad rámec skorším rozhodnutím reparovanej ujmy.

Vo zvyšku súd žalobu zamietol.

O práve na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 C.s.p. spojení s § 262 ods. 1 C.s.p. Je namieste priznať plnú náhradu trov konania, ak bola žalobkyňa v základe plne úspešná aj vtedy, ak čo do výšky bola úspešná len v časti. I keď Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie totožné

s § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku účinným do 30.6.2016, ktoré bolo priamym zákonným podkladom pre to, aby aj v prípade len čiastočného úspechu mohla byť priznaná plná náhrada trov konania, ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu, vyššie uvedené závery právnej teórie a praxe svedčia o tom, že ani v podmienkach novej procesnej úpravy niet dôvod na ustúpenie od takého záveru. To je aj názor tunajšieho súdu. Úvaha súdu sa tu týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku. Pričom tak, ako tomu bolo aj v zmysle § 142 ods.3 O.s.p., tak aj v súčasnosti podľa ust. § 255 ods. 2 C.s.p. v spojení s čl. 3 a čl. 4 ods. 2 C.s.p. sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta v takom prípade vypočíta a určí len z výšky súdom priznaného plnenia (zo sumy 200 Eur).

Súd lehotu na splnenie povinnosti uloženej žalovanej týmto rozsudkom určil v súlade s § 232 ods. 3 C.s.p.

Poučenie:

2
4Csp/13/2022

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Bardejov.

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, ktorému súdu je určené,

kto ho robí,
ktorej veci sa týka,
čo sa ním sleduje,
podpis,
spisová značka tohto konania (§ 127 ods. 1 C.s.p.)

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky,

súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie odvolania na trovy toho, kto odvolanie podal.

Ak žalovaný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona číslo 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.